

School Ondersteuning Profiel

De inrichting van Passend Onderwijs

Inhoudsopgave

1. Inleiding	pag. 3
2. Ondersteuning afstemmen op de ontwikkeling van het kind	pag. 4
3. Gegevens over het kind verzamelen en verwerken	pag. 5
4. Ondersteuningsstructuur	pag. 8
5. Organisatie en klassenmanagement	pag. 10
6. Ondersteuning dyslectische leerlingen	pag. 12
7. Ondersteuning leerlingen met dyscalculie	pag. 14
8. (hoog)Begaafde leerlingen	pag. 15
9. Extra ondersteuning en ontwikkelingsperspectief	pag. 18
10. Deskundigheid op het gebied van ondersteuning	pag. 20
11. Grenzen aan ondersteuning die wij kunnen bieden	pag. 23
12. Overgang naar het voortgezet onderwijs	pag. 25
13. Verbetertrajecten	pag. 26

Lijst van afkortingen:

SOP	School Ondersteuning Profiel
SWV	Samenwerkingsverband
BMS	Bisschop Moller Stichting, overkoepelende katholieke stichting waar de school bij aangesloten is
CPO	Coördinator Passend Onderwijs
IB	Intern Begeleider
OPP	Ontwikkeling Perspectief Plan
TOS	Taalontwikkelingsstoornis
VO	Voortgezet Onderwijs
LVS	Leerling Volg Systeem
DLE	Didactische Leeftijd Equivalent
VS	Vaardigheidsscore
WO	Wereld Oriëntatie
SBO	Speciaal Basis Onderwijs
SO	Speciaal Onderwijs
SCOL	Sociale Competentie Observatie Lijst

Vastgesteld door de MR op:

1. Inleiding

IKC Sint Jozef staat voor Passend Onderwijs. Onderwijs dat niet alleen is afgestemd op de onderwijsbehoeften van het kind, maar ook op de sociaal emotionele ontwikkeling. Onze slogan “Onderwijs vanuit het hart”, zegt iets over onze betrokkenheid en de missie die wij voor ogen hebben. Wij doen dit met het volste vertrouwen in de unieke kwaliteiten van ieder kind. Wij streven het na om de kansen op een vloeiende ontwikkeling bij ieder kind te zien.

Passend Onderwijs betekent voor ons ook dat wij als school duidelijk omschrijven welke ondersteuning wij kunnen bieden in het school-ondersteuningsprofiel (SOP).

In het SOP verantwoorden wij op welke wijze wij de basisondersteuning en extra ondersteuning van leerlingen op onze school realiseren in beleid en organisatie. Ook geven wij per hoofdstuk aan welke verbetertrajecten ingezet zijn of worden.

De school-ondersteuningsprofielen van alle scholen van het Samenwerkingsverband Friesland (SWV 21.01), waar onze school bij hoort, bieden samen een dekkend aanbod van ondersteuningsvoorzieningen in de regio. Op die manier is er voor alle kinderen een plek om onderwijs te volgen en de ondersteuning te krijgen die zij daarbij nodig hebben. Voor meer informatie:

<http://www.passendonderwijsinfryslan.nl/>

NB. Binnen de BMS is er voor gekozen de landelijke term Intern Begeleider te vervangen door Coördinator Passend Onderwijs (CPO). Daarom zal in dit document sprake zijn van CPO.

Francis Flapper

CPO

IKC Sint Jozefschool

Heerenveen

2. Ondersteuning afstemmen op ontwikkeling van het kind

Op onze school willen wij alle kinderen de kans geven zich zo optimaal mogelijk te ontwikkelen binnen hun eigen mogelijkheden. Dat betekent dat de kinderen hun eigen individuele leerroute volgen. We werken handelingsgericht vanuit de vragen: wat kan dit kind en wat heeft hij of zij nodig? De meeste kinderen ontwikkelen zich zonder noemenswaardige problemen. Voor hen is het onderwijsaanbod binnen de basisondersteuning voldoende. Bij een aantal kinderen gaat de ontwikkeling niet zo vanzelfsprekend en is extra ondersteuning nodig. Onder extra ondersteuning vallen alle voorzieningen en maatregelen die wij treffen om deze kinderen te helpen zich prettig te voelen en zo goed mogelijk te profiteren van hetgeen de school te bieden heeft. Hierbij is het belangrijk dat wij voortdurend in gesprek blijven over wat wij van elk kind mogen verwachten en wat de draagkracht is van het team om de extra ondersteuning te kunnen bieden.

Basisondersteuning

Basisondersteuning betekent voor ons op school allereerst een veilige leeromgeving voor onze kinderen, waar kinderen nieuwsgierig mogen zijn en hun mogelijkheden durven te onderzoeken. Wij stemmen ons onderwijs af op de onderwijsbehoeften van onze leerlingen. Wij houden rekening met de verschillen tussen kinderen, zowel op het gebied van aanbod, tijd en instructie. Wij analyseren de resultaten van onze leerlingen regelmatig en bespreken deze teambreed. Het gaat daarbij niet alleen om de leerresultaten, maar zeker ook over het welbevinden van de leerling. Ouders worden hier zoveel mogelijk bij betrokken. Op basis van de analyses worden ieder half jaar groepsoverzichten gemaakt waarin wij doelen voor de kinderen omschrijven en waar nodig tussentijds aanpassen.

Soms gaat de ontwikkeling van een kind niet vanzelf en heeft het voor korte of wat langere tijd een steuntje in de rug nodig. Ook dit aanbod valt onder de basisondersteuning. Hieronder valt ook het aanbod voor dyslectische kinderen, (hoog)begaafden, kinderen met lichte leerproblemen en kinderen met lichte internaliserende of lichte externaliserende gedragsproblematiek. Waar nodig wordt binnen de mogelijkheden van de school hulp van externe experts ingezet. Ons streven is het aanbod binnen de eigen groep te organiseren. Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich zoveel mogelijk kunnen ontwikkelen in de eigen groep. Onderlinge acceptatie en met en van elkaar leren is daarbij van grote meerwaarde.

Extra Ondersteuning

Voor leerlingen met een specifieke ontwikkelingsproblematiek (zoals bijv. ADHD en ASS) waarbij gedrag, werkhouding en taakgerichtheid extra ondersteuning behoeven, of voor leerlingen met beperkte cognitieve mogelijkheden bieden wij binnen onze mogelijkheden extra ondersteuning, zodat zij toch binnen onze school kunnen profiteren van het onderwijsaanbod, ook als zij de einddoelen van groep 8 niet halen.

Ook leerlingen met een taalstoornis (TOS) of een fysieke beperking kunnen in veel gevallen bij ons op school een passend aanbod krijgen vanuit de extra ondersteuning.

Het aanbod en/of de omgeving voor deze leerlingen wordt in overleg met en met hulp van externe deskundigen aangepast, waarbij we ernaar blijven streven dat ook deze leerlingen zich maximaal ontwikkelen naar hun vermogen. We stellen voor hen een ontwikkelingsperspectief plan (OPP) op, waarin wordt vastgelegd hoe wij vanuit de onderwijsbehoefte van een kind aan tussendoelen kunnen werken.

In hoofdstuk 8 omschrijven wij hoe de verschillende vormen van ondersteuning in de onderwijsorganisatie zijn uitgezet. Daarbij worden ook de verbetertrajecten beschreven. In hoofdstuk 10 omschrijven wij waar de grenzen liggen aan de ondersteuning die wij kunnen bieden, want niet voor alle ondersteuningsvragen kunnen wij een passend aanbod doen. In dat geval zullen we met ouders op zoek gaan naar een school die dit wel kan.

3. Gegevens over het kind verzamelen en verwerken

Het verzamelen van gegevens is een voorwaarde voor een leerkracht om de kinderen in de groep goed te kunnen begeleiden zowel binnen de basisondersteuning als ook voor extra ondersteuning. Wij vinden het als school belangrijk om vroegtijdig te signaleren en zo preventief mogelijk maatregelen te nemen als wij zien dat een kind zich niet volgens verwachting ontwikkelt. Gegevens worden zoveel mogelijk opgeslagen in het digitale web-based programma ESIS.

a. Om de ontwikkeling van een kind te volgen hanteren wij de volgende middelen:

- Inschrijfformulier en intakegesprek
- Overdrachtsformulieren van de peuterspeelzaal/kinderopvang en aanvullende 'warme' overdracht
- Huisbezoeken groep 1 en in de overige groepen bij zij-instromers of wanneer dit belangrijk is voor de ontwikkeling van het kind.
- Gesprekken met het kind (wie ben ik, wat kan ik, wat wil ik nog leren)
- Startgesprek aan het begin van het schooljaar. Ouders vertellen de leerkracht aan de hand van een vast gespreksformulier over hun kind.
- Oudergesprekken naar aanleiding van het rapport 2 keer per jaar in het jaarrooster opgenomen, 1x per jaar (nov.) naar aanleiding van sociaal welbevinden en ontwikkeling. Daarbuiten ook altijd op aanvraag mogelijk.
- SCOL Sociale Competentie Observatie Lijst. Deze wordt 2x per jaar (in november en april) digitaal ingevuld door de leerkracht voor groep 1 t/m 8. Vanaf groep 6 vullen de leerlingen ook zelf een leerlingenvragenlijst in. Deze lijsten kunnen het uitgangspunt zijn voor een evaluatiegesprek tussen de leerkracht en het kind.
- Methode-gebonden toetsen
- Methode onafhankelijke toetsen
- Observatie en signaleringslijsten groep 1 en 2
- Landelijk Protocol Dyslexie (o.a. dyslexie signalering in groep 2), met risicoscreeningslijsten
- Jaarlijks logopedische screening in groep 2 van risicoleerlingen door logopediste.
- Observaties leerkracht en/ of CPO, zowel op individueel niveau als groepsniveau
- Gesprekken collega's, ondersteuningsteam of andere hulpverleners.
- Onderwijskundige rapporten:
 - a. Naar andere basisscholen: de ontvangende school zal door onze groepsleerkracht middels het ingevulde onderwijskundig rapport op de hoogte worden gesteld van de ontwikkeling en eventuele bijzonderheden van de betreffende leerling.
 - b. Naar het voortgezet onderwijs:
 - Bij de overstap naar het voortgezet onderwijs zal het door de school voor voortgezet onderwijs toegestuurde formulier gebruikt worden.
 - In een gesprek met VO worden deze formulieren toegelicht (warme overdracht)
- Soms blijkt dat de gegevens die wij verzamelen onvoldoende informatie geven over hoe wij het kind zo kunnen begeleiden dat het voldoende van ons aanbod kan profiteren. Dan wordt in overleg met ouders, externe deskundigheid ingeschakeld, zie ook hoofdstuk 5 en 9.

b. Methode Onafhankelijke Toetsen

We volgen de ontwikkeling van de leerlingen voor taal en rekenen door toetsen vanuit de methodes, waarbij de leerkrachten kunnen zien in welke mate de leerlingen de aangeboden stof beheersen. Daarnaast maken de kinderen in januari en juni de tussentoetsen van het Leerling Volg Systeem (LVS). Wij gebruiken daarvoor de toetsen van Cito.

Technisch lezen

Technisch Lezen bestaat uit twee onderdelen: de DMT en de AVI voor groep 3 t/m 8. Bij de DMT leest de leerling hardop drie verschillende, in moeilijkheid oplopende kaarten met woordenlijsten. Voor elke kaart krijgt het kind 1 minuut de tijd. Zwakke lezers komen minder ver in de lijsten en sterke lezers lezen gewoon door tot de minuut voorbij is. Bij de AVI lezen de kinderen een verhaaltje binnen een bepaalde tijd en met een maximaal aantal fouten. Er wordt door getoetst om het instructieniveau van het kind vast te stellen. Voor groep 6 t/m 8 gebruiken we de TL Leestempo om een extra gegeven van de ontwikkeling van het kind te verkrijgen.

Begrijpend lezen

De Cito Begrijpend Lezen 3.0 bestaat voor alle leerlingen uit drie delen. De toets wordt door alle groepen volgens de aanwijzingen in de handleiding afgenomen. De toets biedt de leerkracht de mogelijkheid tot analyse: welke leesstrategieën beheerst het kind nog niet? Wij hebben de schoolafpraak dat de kinderen die een achterstand hebben die groter is dan een jaar de toets op een lager niveau maken, dat beter aansluit bij hun ontwikkeling. Dit wordt door de leerkracht in overleg met de CPO bepaald.

Rekenen

De Cito Rekenen-Wiskunde 3.0 bestaat voor 98 % uit contextsommen. De toets bestaat uit meerdere onderdelen die verspreid over een aantal dagen worden gemaakt. De toets biedt de leerkracht de mogelijkheid tot analyse: welke rekendoelen beheerst het kind nog niet? Wij hebben de schoolafpraak dat de kinderen die een achterstand hebben die groter is dan een jaar, de toets op een lager niveau maken dat beter aansluit bij hun ontwikkeling. Dit wordt door de leerkracht in overleg met de CPO bepaald.

Spelling

De Cito Spelling 3.0 betreft een woorddictee waarbij de leerlingen het gevraagde (werk)woord zelf moeten opschrijven. Het woorddictee is bedoeld voor de klassen 3 t/m 8; voor de groepen 7/ 8 is er ook nog een werkwoorddictee met werkwoorden. De toets wordt in twee delen afgenomen.

De toets biedt de leerkracht de mogelijkheid tot analyse: welke spellingscategorieën moeten nog extra geoefend worden. Eventueel kan het PI-dictee ingezet worden om meer gegevens te verkrijgen. Dit wordt waar nodig ingezet.

Onderbouw

In de onderbouw gebruiken we een volgsysteem, gebaseerd op de SLO tussendoelen zoals die voor groep 1 en 2 geformuleerd zijn. Dit volgsysteem geeft ons gedetailleerde informatie over de ontwikkeling van de leerlingen.

Wij nemen nu de volgende methode onafhankelijke toetsen af volgens een jaarlijks vastgestelde toets-kalender

- Cito (DMT, BL, WS, RW, SP, WWSP, AVI, TL Leestempo)
- Methode-onafhankelijke diagnostische toetsen (PI-dictee), wanneer we signaleren dat er mogelijk sprake van dyslexie is.
- IEP-eindtoets voor groep 8

Ons doel is om kinderen te volgen en niet om ze met allerlei toetsen te belasten. Gegevens van deze toetsen worden op individueel niveau altijd geanalyseerd in samenhang met de methodetoetsen en de overige gegevens van het kind. Bij het afnemen van toetsen zorgen wij voor een ontspannen sfeer die vergelijkbaar is met de dagelijkse werksfeer voor de kinderen. Waar nodig wordt er in kleine groepjes getoetst.

c. Reflecteren op de gegevens

Om de verkregen gegevens na analyse te kunnen interpreteren is reflectie nodig. Dit doen wij op de volgende manier:

- Gesprekken met het kind (feedback)
- Gesprekken met de ouders
- Gesprekken van de leerkracht met andere leerkrachten (bijv. tijdens bouwoverleg)
- Leerlingbespreking met de CPO-er.
- Groepsbespreking (5x per jaar)

Als er naar aanleiding van deze besprekingen een duidelijke ondersteuningsvraag over een kind geformuleerd wordt, zal deze ondersteuning opgestart worden. Het gaat hierbij meestal om kortdurende ondersteuning, waarna de meeste kinderen daarna weer met vertrouwen zelf door kunnen. Zie ook hoofdstuk 4.

Samen met het kind

Kinderen kunnen meestal heel goed zelf aangeven wat zij nodig hebben om een stap in hun ontwikkeling te maken. Zonder de betrokkenheid van het kind beginnen wij als leerkracht weinig. Dit betekent dat de leerkracht regelmatig gesprekje heeft met het kind over zijn interesses, werkhouding, vorderingen, gedrag en dergelijke. Op grond van die gesprekjes worden er met het kind afspraken gemaakt. In de bovenbouw worden de kinderen jaarlijks uitgenodigd om samen met hun ouders en de leerkracht in gesprek te gaan.

Twee keer per jaar krijgen de kinderen een rapport. Alle kinderen maken een zelfrapport aan de hand van een vast format met vragen over het schooljaar.

Van groep 2 naar groep 3

Kinderen die in de periode tussen de aanvang van het schooljaar en 1 januari van dat schooljaar zes jaar worden, mogen gezien hun leeftijd naar groep 3. Sommige kleuters zijn klaar om deze stap te maken. Aan het einde van groep 2 kijken wij aan de hand van een aantal criteria hoe de kleuters zich zowel op sociaal-emotioneel als op cognitief gebied hebben ontwikkeld. Deze criteria zijn vastgelegd in een protocol en als bijlage aan dit document toegevoegd. In nauw overleg met de ouders bepalen wij dan of een kind wel of niet door gaat naar groep 3.

Doorstromen naar een volgend leerjaar in midden- en bovenbouw

Soms ontwikkelt een kind zich langzamer dan andere kinderen, niet alleen cognitief maar ook sociaal emotioneel.

Incidenteel maken we daarom in overleg met de ouders de keuze om een kind een jaar extra in de midden- of bovenbouw te geven. We doen dit alleen als we ook verwachten dat dit een positief effect op de ontwikkeling van een kind heeft.

Verbetertrajecten

- leergesprekken vanuit doelgericht werken in de hele bovenbouw structureel invoeren
- rapport is aan vernieuwing toe: aan welke eisen willen we dat een nieuwe vorm voldoet? (onderzoek, keuzetraject en implementatie voorbereiden)
- onderzoeken of het werken met een portfolio bij ons past
- LVS van de kleuters herbezien: er zijn veel nieuwe (digitale) ontwikkelingen om de kinderen van de onderbouw op tussendoelen te volgen.

4. Ondersteuningsstructuur

Sociaal emotionele ontwikkeling als belangrijkste ondersteuning voor alle kinderen

Pas als kinderen lekker in hun vel zitten kunnen ze optimaal tot leren komen. Daarom werken we voor alle kinderen hard aan een sociaal veilig klimaat binnen de school. In alle groepen wordt gewerkt met de methode Leefstijl om hiervoor structureel een basis te leggen. De eerste schoolweken (gouden weken) worden gebruikt om de groepen tot een veilige leerplek te maken. Ook het schoolkamp in groep 7/8 is hiervan een voorbeeld.

Indeling in niveaugroepen

Op basis van de gegevens die wij over de leerlingen verzamelen worden kinderen van een jaargroep vanaf groep 2 voor de basisondersteuning ingedeeld in 3 niveaugroepen voor wat betreft de instructies. De indeling is terug te vinden in het groepsoverzicht in de groepsmap. Bij iedere niveaugroep hebben we de doelen per vak, per leerjaar omschreven.

Plus Basisondersteuning (verbreding en verrijking)	Kinderen scoren I-niveau maken de methode gebonden toetsen goed (>85%) en kunnen zelfstandig hun werk plannen en uitvoeren	Ze volgen de groepsinstructie maar 'mogen' deze voortijdig verlaten als ze de aangeboden stof begrijpen. Deze leerlingen krijgen verdiepende opdrachten.
Basis Basisondersteuning	Kinderen scoren II en III niveau en maken de methode gebonden toetsen gemiddeld voldoende (ca. 80%)	Ze volgen de groepsinstructie en het basis aanbod.
Extra Basisondersteuning	Kinderen scoren op IV, V niveau en scoren op de gemiddeld methode gebonden toetsen 60-80%	Ze volgen de groepsinstructie en krijgen verlengde instructie en waar nodig extra leertijd.
Extra ondersteuning	Kinderen met een eigen leerlijn vastgelegd in een OPP. Deze kan na onderzoek door deskundige ingezet worden of als er andere redenen zijn deze leerling intensiever te ondersteunen.	Ze volgen zo veel mogelijk de groeps- en verlengde instructie. Daarnaast krijgen ze een aangepast aanbod (voor zover dat ook organisatorisch mogelijk is).

Naast de niveau-indeling gebruiken wij ook de VS en DLE's van de Cito's om de vorderingen van leerlingen in samenhang met de niveau-indeling te brengen.

Leerlingen in plus

Ook kinderen die in hun ontwikkeling vooruitlopen, worden besproken in de leerlingbespreking.

Als wij zien dat het kind de basisstof met gemak binnen de tijd af heeft, tijd over houdt en goede resultaten behaalt (I-scores), worden er afspraken gemaakt, hoe wij deze kinderen de uitdaging bieden die ze nodig hebben. In hoofdstuk 7 staat dit verder beschreven.

Leerlingen in basis

Deze leerlingen volgen het regulier aanbod vanuit de methode. Zij kunnen de einddoelen van groep 8 behalen met de geboden instructies en verwerkingsopdrachten.

Leerlingen in extra- basis ondersteuning

Leerlingen binnen niveau 3 hebben onze speciale aandacht. Dit zijn de echte risico leerlingen en tevens de leerlingen waar het meeste rendement van extra inzet te verwachten is. Waar mogelijk willen wij deze kinderen naar een hoger niveau tillen. Hoge verwachtingen en een positieve benadering zijn hierbij uitgangspunt.

- Aan de hand van de verzamelde gegevens kan de leerkracht een ondersteuningsvraag over een kind formuleren. Deze vraag kan betrekking hebben op leerproblemen (het kind ontwikkelt zich veel langzamer of sneller), op werkhoudings- of gedragsproblemen of op de sociaal emotionele ontwikkeling.

- Deze ondersteuningsvraag wordt met de CPO-er besproken. Er wordt geanalyseerd welke ondersteuning nodig is, welke tussendoelen daarmee behaald zouden kunnen worden en hoe dit georganiseerd kan worden. Dit wordt in het groepsoverzicht genoteerd. In het logboek wordt genoteerd wanneer er aan de tussendoelen gewerkt wordt.
- Indien nodig wordt een plan van aanpak (OPP-format) opgesteld, met daarin een duidelijk geformuleerd doel, wat binnen een gestelde termijn haalbaar kan zijn.
- Ondersteuningsvraag en plan van aanpak wordt met de ouders besproken.
- Na de gestelde termijn vindt een evaluatie plaats, waarna indien nodig het plan van aanpak wordt verlengd. Als blijkt dat de ondersteuningsvraag van het kind niet opgelost kan worden door de geboden hulp, en de oorzaak daarvan analyse behoeft, kan hulp van een externe deskundige (bijv. ambulante begeleiding speciaal onderwijs, orthopedagoog, psycholoog, logopedie, dyslexiespecialist, gedragsdeskundige) ingeroepen worden.

Deskundigheid van de leerkracht, een goed klassenmanagement en een goede organisatie binnen de school zijn voorwaarden om tegemoet te kunnen komen aan speciale ondersteuningsvragen die binnen de basisondersteuning vallen. In hoofdstuk 5 en 9 wordt dit verder omschreven. Dyslectische leerlingen vallen bij ons binnen niveau 3 van de basisondersteuning. In hoofdstuk 6 beschrijven wij ons dyslexiebeleid.

Leerlingen met eigen leerlijn -extra ondersteuning

Voor leerlingen die de gewone basisstof niet als vanzelf verwerken en de einddoelen van groep 8 niet kunnen behalen stellen wij een ontwikkelingsperspectief op, hierbij schakelen wij de hulp in van een deskundige. Het beleid hiervoor hebben wij omschreven in hoofdstuk 8.

De indeling in de instructiegroepen op maat

De indeling in instructiegroepen wordt niet zwart-wit gehanteerd. Als het nodig is, wordt door de leerkracht op lesniveau hiervan afgeweken. Bijvoorbeeld omdat de leerling vanuit observatie en gegevens al heeft laten zien dat specifieke onderdeel te beheersen of juist niet. De leerkracht verzamelt en bewaart deze informatie op het ondersteuningsblad in de groepsmap. Bijvoorbeeld: een leerling in de plus laat in een dictee of het werk zien dat hij de categorie s/z nog niet beheerst. De leerkracht noteert dit op het ondersteuningsblad. Op het moment dat dit onderdeel weer aan bod komt in de reguliere les, zal deze leerling bij de instructie aanschuiven voor dat specifieke onderdeel. Als na controle blijkt dat het onderdeel beheerst wordt, wordt het doorgestreept op het gekleurde ondersteuningsblad. En anders blijft het staan tot het wel beheerst wordt. Dan zal de leerling een volgende instructie weer bij dit onderdeel aanschuiven.

5. Organisatie en klassenmanagement

Voorwaarde voor realisatie van het werken in de 3 niveaugroepen is een goed systeem van klassenmanagement en zelfstandig werken.

Groepsoverzichten en plannen

Aan het begin van het schooljaar omschrijft de leerkracht in steekwoorden, naar aanleiding van alle verzamelde gegevens, in het algemeen *groepsoverzicht* de kind-kenmerken en de ondersteuningsbehoefte van iedere leerling. Voor de diverse vakgebieden kunnen de ondersteuningsbehoeften verschillen: een dyslectische leerling zal voor lezen en spelling in niveau 3 ingedeeld zijn maar kan voor rekenen in niveau 1 geplaatst zijn. Als kinderen een speciale ondersteuningsbehoefte of extra ondersteuning nodig hebben worden er in het groepsoverzicht tussendoelen gezet voor het komende halfjaar. Deze worden zo SMART mogelijk door de leerkracht geformuleerd.

In de groepsmap van de groep is terug te vinden wanneer er met welke leerling gewerkt wordt aan deze doelen en hoe de voortgang is.

Na de Cito- toetsen in januari worden de groepsoverzichten geëvalueerd in een CPO-leerkracht bespreking. Van daaruit gaan wij weer terug naar het begin van de cyclus: *waarnemen* door evalueren van de geplande acties. Wat is het effect van de acties voor het kind? Zijn de doelen behaald? Is aan de behoefte voldaan? Is het voor de leerkracht positief? Wat is er nodig voor het vervolg?

In het groepsoverzicht van de tweede schoolperiode worden de doelen opnieuw vastgesteld en het groepsplan aangepast. Uiteraard worden ook tussentijdse aanpassingen gedaan als dit nodig is. Daarom heeft de leerkracht met de CPO een tussentijdse, mondelinge evaluatie van de groepsplannen in november en april.

Afstemming instructie

Instructies en verlengde instructies vinden door de hele school plaats volgens het rooster.

In de hele school stemmen de leerkrachten de instructie af op de verschillen tussen leerlingen aan de hand van de niveau indeling. Leerlingen kunnen bij ons een jaargroep lager of hoger bij een instructie aansluiten. Het directe instructiemodel vormt de basis voor elke instructie.

Binnen de instructiemomenten wordt er rekening gehouden met de verschillen tussen leerlingen. Enkele leerlingen krijgen verlengde instructie, anderen kunnen na een korte instructie zelfstandig aan het werk, sommigen hebben nauwelijks instructie nodig. Vanuit de groepsoverzichten, maar ook aan de hand van de analyses van het dagelijks gemaakte werk, wordt gekeken wie er verlengde instructie nodig heeft. Dit wordt in de groepsmap genoteerd en geëvalueerd. De niet-behaalde doelen vanuit methode-gebonden toetsen of dagelijks werk worden genoteerd op het gekleurde ondersteuningsblad in de groepsmap bij de dag-voorbereiding.

Al in de onderbouw wordt geleerd om te gaan met uitgestelde aandacht. In deze tijd (twee keer per dag 10 minuten) krijgen kinderen die behoefte hebben aan verlengde taal- of rekeninstructie een op hen afgestemd aanbod.

Afstemming verwerkingsopdrachten

In de onderbouw wordt gewerkt met een planbord voor groep 1 en 2, waarbij allerlei activiteiten aan bod komen. Leerkrachten stemmen de verwerking af op de verschillende leerlingen vanuit kind-kenmerken, observatie en doelen uit de leerlijnen. In de midden- en bovenbouw wordt gewerkt met weektaken waarin de verschillende taken staan beschreven. Hierin vindt differentiatie plaats naar gelang de ontwikkeling van de leerlingen. Er vindt differentiatie plaats voor wat betreft het te maken werk, waardoor de een meer tijd krijgt voor de taak en de ander meer tijd voor verdieping/verbreding. Ook kan er binnen de verwerking per kind afgestemd worden, wat betreft het te gebruiken materiaal en eventuele hulpmiddelen.

Tijdspad:

- 5 keer per jaar spreken CPO en groepsleerkrachten de leerlingen door, aan de hand van groepsplannen/toets-analyse tijdens een groepsbespreking. Het schema wordt aan het begin van het schooljaar opgesteld. Tussentijdse besprekingen worden naar behoefte ingepland.
- In de groepsbesprekingen wordt met de CPO besproken hoe tegemoet gekomen kan worden aan een specifieke onderwijsbehoefte van een leerling.
- In de leerlingbespreking worden besluiten genomen over leerlingen betreffende overgang, (groeps-)handelingsplan, aanvraag onderzoek, extra ondersteuning etc.

- Twee keer per jaar vergadering met het hele team, om leerlingen en de bij hun betrokken externen te bespreken en gezamenlijk per groep de kinderen te volgen, de teambespreking.
- Twee keer per jaar vergadering met het hele team, om resultaten te bespreken van Cito-toetsen en deze gezamenlijk per vakgebied en in samenhang met de resultaten van het jaar daarvoor, te analyseren, de trendanalyse.
- Iedere maandag is er overleg tussen de CPO en de directeur en worden bijzonderheden teruggekoppeld.

Zorgroute binnen de school volgens cyclus handelingsgericht werken:

- De leerkracht signaleert een specifieke behoefte bij het kind (door observaties, gesprek met het kind, toetsen, ouders). De leerkracht kan tegemoetkomen aan de behoefte van het kind. Leerkracht maakt notitie (kort) in leerling-dossier in Esis
- De leerkracht kan niet tegemoetkomen aan de specifieke onderwijsbehoefte van het kind: het kind wordt met de CPO-er besproken tijdens leerlingbespreking via de intekenlijst in de teamkamer. Deze bespreking wordt door de leerkracht vastgelegd in het leerling-dossier in Esis. Tijdens de groepsbespreking worden alle kinderen besproken. Er wordt door de leerkracht een notitie gemaakt wanneer er bijzonderheden te melden zijn en er kan n.a.v. de groepsbespreking worden ingetekend voor de leerlingbespreking.
- Een kind wordt uitgebreider besproken in de leerlingbespreking bij specifieke behoeften op gebied van:
 - de sociaal emotionele ontwikkeling
 - contact met het kind
 - de taakgerichtheid
 - meer uitdaging nodig hebben
 - methode gebonden toetsen (over een periode van 9 weken onvoldoende)
 - de methode onafhankelijke toetsen; alle kinderen die een IV en V score hebben, alle kinderen die onvoldoende groei laten zien en terugvallen in niveau (dus ook van I naar II).
- In de bespreking wordt geanalyseerd wat de onderwijsbehoefte van het kind is en hoe de leerkracht daaraan tegemoet kan komen. Het gesprek richt zich op het positief handelen van de leerkracht: wat kunnen dit kind en ik wel, wat hebben wij hierbij nodig en onder welke omstandigheden? Collegiale uitwisseling en feedback is hierbij vanzelfsprekend.
- In een leergesprek met kinderen worden onderwijsbehoeften met hen afgestemd en ook met de ouders besproken.
- Bij onderwijsbehoeften voor de basisvakgebieden (rekenen, lezen, spelling, begrijpend lezen) is uitgangspunt dat leerlingen zoveel mogelijk geclusterd onderwijs krijgen, met de groepsinstructie meedoen en in verlengde instructie extra tijd en uitleg krijgen. Dit wordt omschreven in groepsoverzichten.
- Wij hanteren de leerroutes op basis van de tussendoelen zoals die door het SLO (stichting Leerplan Ontwikkeling) zijn uitgewerkt. Wij maken bij het opstellen en formuleren van de leerdoelen ook gebruik van het boek Leerlijnen voor het basisonderwijs (NieuwLeren).
Bij ondersteuningsbehoefte voor gedrag (zowel soc. em. als taakgerichtheid) wordt gekeken wat mogelijke aanpassingen zijn in klassenmanagement, manier van leeraanbod, leerkrachtgedrag, afstemming met de thuissituatie.
- Er wordt een plan van aanpak (OPP-format) opgesteld als onderzoek naar dyslexie of ontwikkelingsstoornis niet uitgesloten wordt.
- Als blijkt dat ondanks gerichte ondersteuning het kind zich niet naar verwachting ontwikkelt en de oorzaak daarvan analyse behoeft, kan hulp van interne (BMS) en externe deskundigheid (bijv. ambulante begeleiding speciaal onderwijs, orthopedagoog, psycholoog, logopedie, dyslexietraining, sociale vaardigheidstraining) ingeroepen worden. Zie hoofdstuk 9.

6. Ondersteuning van dyslectische leerlingen

De school volgt het dyslexieprotocol zoals dit door het Expertisecentrum Nederlands is vastgesteld.

Dit protocol focust op de groepen 1, 2 en 3 omdat wij van vroegtijdige hulp meer resultaten verwachten.

Risicoleerlingen in beeld brengen

Het volgen van het protocol betekent dat wij de risicoleerlingen aan het einde van groep 2 meestal al in beeld hebben omdat wij ze volgen aan de hand van een aantal instrumenten. Overigens vinden wij een belangrijk aantal toetsingsinstrumenten uit het leesprotocol ook terug in ons leerlingvolgsysteem:

1. Overdracht formulier voorschoolse opvang waarin informatie over de spraakontwikkeling is opgenomen bij de instap in groep 1.
2. Intake ouders over de taal/spraakontwikkeling.
3. Logopedische screening (leerlingen in groep 2).
4. Observatiesysteem Taalontwikkeling (tussendoelen SLO)
5. Dyslexie risico screening (Masterplan dyslexie) – midden groep 2 (alle leerlingen).
6. Indicatielijst vroegtijdig opsporen van risicolezers - midden groep 2 (risicoleerlingen).
7. Indicatielijst vroegtijdig opsporen van risicolezers - eind groep 2 (risicoleerlingen).
8. Vaste overleg momenten met de logopediepraktijk waar risicoleerlingen in behandeling zijn.
9. Leerlingen vroegtijdig doorverwijzen naar logopedie als auditieve synthese, analyse en letterkennis achterblijft.
10. Inbrengen leesresultaten groep 3 in de leerlingenbespreking – zomer t/m februari groep 3.
13. De herfstsignalering – na 8 weken in groep 3 (alle leerlingen).
14. Leerlingen doorverwijzen naar logopedie die uitval bij herfstsignalering laten zien.
15. De februarisignalering (alle leerlingen).
16. Het afnemen van de gangbare leerlingvolgsysteemtoetsen.
17. Het afnemen van het PI-dictee en de DMT.

Leerlingen met dyslexie-risico ondersteunen

- Leerlingen die in groep 2 op niveau 3 in het groepsoverzicht waren opgenomen, blijven in groep 3 en 4 ook ondersteuning ontvangen (niveau 3: extra verlengde instructie en extra oefentijd) tenzij de scores echt overtuigend over langere periode op niveau 2 zijn (minimaal 2 keer PI en DMT op niveau gemaakt).
- Leerlingen waarbij wij veel risicofactoren voor de taalontwikkeling signaleren bespreken met ouders.
- Leerlingen die wij in groep 2 en 3 hebben opgenomen in de extra ondersteuningsbehoefte voor lezen, volgen wij extra in groep 4.
- In groep 4 nemen wij naast de Cito-toetsen minimaal 2 keer het PI-dictee en de DMT-toets af bij deze leerlingen om ze gespecialiseerde hulp te bieden en om de eventuele onderzoeksvraag goed te kunnen onderbouwen met een dossier. Daarin zijn individuele plannen voor spelling en technisch lezen opgenomen waaruit aantoonbaar blijkt dat er 2 x een periode van 3 maanden een uur (2x30, 3x20 min) in de week extra met het kind geoefend is zonder voldoende resultaten.

Dyslexieonderzoek

De extra hulp wordt vastgelegd in een dossier. Als blijkt dat het kind zich toch onvoldoende ontwikkelt op het gebied van lezen en spelling, kunnen ouders onderzoek naar dyslexie aanvragen. Als dit vastgesteld wordt, kunnen ouders het dossier door de onderzoeker aan de gemeente voorleggen om een verzoek tot vergoeding van de behandeling te doen. De school ondersteunt ouders en behandelaar waar nodig in contact met de gemeente.

Kinderen kunnen aan het eind van groep 4 een dyslexieverklaring krijgen waarna behandeling opgestart kan worden. Tijdens de behandelperiode is er intensief overleg tussen school, ouders en behandelaar om ervoor te zorgen dat het kind met zelfvertrouwen het lezen en spelling in het eigen tempo kan ontwikkelen.

Inzet hulpmiddelen voor dyslectische kinderen

In overleg met ouders en kind mag het kind hulpmiddelen in de klas gebruiken die hem ondersteunen bij leren.

Daarbij wordt altijd afgestemd op de behoefte van het kind.

Financiering van digitale middelen wordt via de zorgverzekeraar geregeld.

Bij toetsen krijgt het kind extra tijd deze te maken. Het is ook mogelijk om de toets op A3 formaat te maken.

Verbetertraject

Samenwerking dyslexiespecialist

-Onze school werkt samen met een logopediepraktijk waar gespecialiseerde dyslexie behandelaars werken. Als wij vermoeden dat een kind dyslectisch zou kunnen zijn, kan er eerder overleg plaatsvinden tussen ouders, school en de dyslexiespecialist, om extra hulp al in een vroeg stadium zo goed mogelijk af te stemmen. De afgelopen jaren werd er door ons vooral contact gezocht met de orthopedagoge voor advisering. Met deze verbetering denken wij dat er sneller en efficiënter hulp kan worden ingezet. De afgelopen jaren hebben wij wel proactief de hulp in school, voor zowel de risicoleerlingen als de leerlingen waarbij dyslexie is vastgesteld, afgestemd op de behandeling die ze van de specialist krijgen omdat dit bewezen resultaten oplevert.

-Wij gebruiken (nog) niet digitale ondersteuningsprogramma's. De visie van de school is dat er in de onderbouw zo min mogelijk digitaal het aanbod wordt verzorgd. De CPO heeft zich afgelopen schooljaar met de taalcoördinator georiënteerd op BOUW, een digitaal ondersteuningsprogramma van Lexima. Dit traject wordt gevolgd binnen de CPO bijeenkomsten van de BMS. Ook andere methodes hebben onze aandacht; wij oriënteren ons dit schooljaar op een passende methode, waarna er een keuze gemaakt zal worden.

Extra hulp spelling voor leerlingen met een dyslexie(risico)

We werken met de methode Taaltijd. Het is belangrijk om uit te zoeken in hoeverre dit voor spellingzwakke en dyslectische leerlingen een ideale methodiek is en of ze hiermee voldoende inzicht krijgen in de opbouw van de Nederlandse spelling. Bij het uitzoeken van een nieuwe taalmethode is dit een belangrijk punt om mee te nemen, zodat we ook in de toekomst dyslectische leerlingen een goed basisaanbod kunnen geven. We hebben afgelopen schooljaar de keuze gemaakt voor een nieuwe methode aanvankelijk en technisch lezen, Lijn3 en Karakter. Karakter biedt binnen het programma veel extra mogelijkheid voor zwakkere lezers om extra te oefenen.

7. Ondersteuning van leerlingen met dyscalculie

Leerlingen met rekenproblemen vallen onder de basisondersteuning. In de ondersteuningsstructuur (hoofdstuk 4) vallen zij onder niveau 3: ze volgen de groepsinstructie en krijgen verlengde instructie en waar nodig extra leertijd. De school heeft nog geen ervaring met het diagnosticeren van leerlingen met dyscalculie.

Reken coördinator

Er is een reken coördinator die ingezet kan worden voor collegiale ondersteuning in de groep. Er is een Rekenbeleidsplan waarin het protocol voor leerlingen met rekenproblemen wordt uitgewerkt en vastgelegd met behulp van ERWD.

Handelingsmodel

Het toepassen van het handelingsmodel is een terugkerend onderwerp in de gesprekken over rekenonderwijs op onze school. De fase van het handelend ervaren en oplossen van vraagstukken is in alle groepen essentieel om tot rekenbegrip te komen. Het uiteindelijke doel van het formeel leren kan alleen bereikt worden via de vier stappen informeel-concreet-abstract-formeel. Hier richten we ons voortdurend op in het lesaanbod.

Calcularis

In schooljaar 2019-2020 hebben wij aan pilot meegedaan van het digitale online programma Calcularis van Brightskills. Het wetenschappelijk onderbouwde programma is erop gericht dat kinderen de sommen tot 1000 automatiseren, binnen 4 getalbereiken (0-10, 0-20, 0-100, 0-1000). Het programma kan vanaf groep 3 zowel thuis als op school ingezet worden om te oefenen met het automatiseren. Het programma past zich automatisch aan bij het niveau van het kind, hierdoor werkt ieder kind in het eigen tempo binnen het programma (3 a 4 keer per week 15-20 minuten) en doet het succeservaringen op. Hoewel dit programma voor alle kinderen geschikt is, is het vooral voor kinderen met rekenproblemen heel geschikt omdat het zich richt op de verandering van de neuroplasticiteit van de hersenen. In schooljaar 2020-2021 zijn wij doorgegaan met de inzet van Calcularis. Ook in het huidige schooljaar zetten wij dit voort. Wij zetten een scholing voor de leerkrachten in om binnen het programma Calcularis de drempels die kinderen tegenkomen op te sporen, te analyseren en te benutten om ontwikkelingsgroei te bereiken.

EDI

In het schooljaar 2020-2021 hebben wij ons gericht op het verbeteren van de kwaliteit van de rekeninstructie in alle groepen met begeleiding van een deskundige van Expertis. De afspraak voor 2021-2022 is dat we gebruik maken van EDI bij de rekenles, waar dat kan. Hiermee verbetert de kwaliteit van de rekeninstructie en hopen we vroegtijdig kinderen die uitvallen te signaleren, en hiermee het ontstaan van rekenproblemen te voorkomen.

(hoog)Begaafde leerlingen

Onze kijk op (hoog)begaafdheid

Ook voor slimme kinderen moet de basisschooltijd een waardevolle (ontwikkelings-)tijd zijn waarin zij op hun eigen niveau en tempo nieuwe kennis en vaardigheden kunnen opdoen. Circa 15% van de leerlingen op een basisschool is meer- of hoog-intelligent.

In de moderne visies op (hoog)begaafdheid spreekt men over het algemeen over 'het behalen van uitzonderlijke prestaties op verschillende gebieden'. Volgens Renzulli/ Mönks beschikt een (hoog)begaafde leerling naast een hoge intelligentie tevens over een hoge graad van creatief denken en een hoge taakgerichtheid. De factoren in de omgeving (gezin, school en vriendenkring) bepalen mede of dit talent tot uiting komt in hoge prestaties.

Kenmerken van een hoge begaafdheid

- Een snelle taalontwikkeling die al opvalt op jonge leeftijd.
- Wiskundig inzicht dat al op jonge leeftijd merkbaar is.
- Een goed ontwikkeld geheugen.
- Een sterk concentratievermogen waardoor hoogbegaafden meerdere dingen tegelijk kunnen doen.
- Interesse in complexe onderwerpen op vroege leeftijd.
- Perfectionisme en het (kunnen) stellen van hoge verwachtingen aan zichzelf. Dat betekent niet dat hoogbegaafden perfecte studenten zijn, wel dat zij hoge verwachtingen (kunnen) stellen aan prestaties die zij zelf belangrijk vinden. Dit kan helaas ook leiden tot grote faalangst, wanneer ze niet kunnen beantwoorden aan de eisen die ze aan zichzelf stellen. [5]
- Groot rechtvaardigheidsgevoel.

- Een kritische ingesteldheid tegenover volwassenen (leraren inbegrepen). Vaak zijn hoogbegaafde kinderen niet in staat om die kritiek op een goede manier te verpakken en over te brengen, waardoor het 'brutaal' over kan komen.
- Sommige hoogbegaafden zijn ook hoog-sensitief. Zij nemen dan bijvoorbeeld bepaalde (subtiele) nuances waar in de lichaamstaal van anderen of ze zijn zeer gevoelig voor bepaalde textielsoorten of geluiden. Deze hoog-sensitiviteit kan leiden tot een verschil tussen wat het hoogbegaafde kind kan begrijpen en wat het emotioneel kan verwerken, en dat kan leiden tot angstgevoelens. Dit zou het dagelijks functioneren van een hoogbegaafde kunnen belemmeren.

De ouders, de vriendenkring en ook de school zijn belangrijke omgevingsfactoren die de leergierigheid en innerlijke ambitie van het kind kunnen stimuleren of afremmen.

(Hoog)begaafdheid is geen blijvende toestand, waarin je je voor eens en voor altijd bevindt.

(Hoog)begaafdheid wordt hoe langer en meer gezien als een dynamisch proces, waarin de persoon zich onder invloed van wisselende milieufactoren en bepaalde persoonlijkheidsfactoren min of meer (hoog)begaafd zal gedragen. In die zin ben je niet (hoog)begaafd, maar kun je het worden.

Belangrijke metacognitieve persoonlijkheidsfactoren

Daarnaast zijn een aantal belangrijke persoonlijkheidsfactoren van invloed op het proces (en dus de mate) waarin iemand het hoge intellectuele potentieel kan omzetten in hoogbegaafde prestaties.

- De mate waarin iemand om kan gaan met stress;
- De motivatie die iemand heeft om tot prestaties te komen (de gedrevenheid van de persoon);
- De diversiteit aan leer- en werkstrategieën die iemand beheerst en toe kan passen;
- De mate waarin iemand last heeft van faalangst;
- De mate waarin iemand verantwoordelijkheid neemt.

De basisschool heeft een belangrijke functie

Ook de functie van de school is belangrijk in de vroege ontwikkeling van hoog-intelligente personen. De school kan immers zorgen voor de juiste uitdaging qua lesmateriaal en begeleiding van deze leerlingen.

Tevens kan de school zorgen dat de leerling met peers (= ontwikkelingsgelijken) in contact komt en in de gelegenheid gesteld wordt om (met enige regelmaat) met hen samen te werken. Dit is beide nodig omdat alleen dan ook deze leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Ze bezitten de volgende bijzondere leereigenschappen:

- Zeer hoog werktempo.
- Minder behoefte aan instructie.
- Minder tijd nodig om nieuwe dingen aan te leren.

Een (bij)passende didactiek voor de (hoog)begaafde leerling

Bij de begeleiding van (hoog)begaafde kinderen in het onderwijsleerproces gaat het om de volgende punten:

- Aanbieden van leerstof met een hogere moeilijkheidsgraad;
- Meer uitdagende leerstof aanbieden;
- Aangepaste instructiewijze; voor het kind minder luisteren en meer zelf doen;
- Rekening houden met grote sprongen in het leerproces;
- Het kind de gelegenheid geven om in een eerder stadium dan de rest van de groep op een hoger abstractieniveau te werken;
- Logisch redeneren, met name inductief redeneren (vanuit een bijzonder geval tot een algemene regel komen);
- Ruimte voor actief leren en "leren leren"
- In nabespreking aandacht voor reflecteren op het eigen handelen;
- Het betrekken van andere vakgebieden bij het onderwerp.

Signaleren van (hoog)begaafdheid

Kinderen die in hun ontwikkeling vooruitlopen, worden besproken in de leerlingbespreking.

Als wij zien dat het kind de basisstof met gemak binnen de tijd af heeft, tijd over houdt en goede resultaten behaalt (I-scores) worden er afspraken gemaakt, hoe wij deze kinderen de uitdaging bieden die ze nodig hebben. In de midden- en bovenbouw kunnen kinderen de mogelijkheid krijgen om de basisstof in minder tijd te doorlopen door de stof te compacten. In de tijd die ze

over houden krijgen ze verdiepende en verrijkende opdrachten op het gebied van taal en rekenen.

Maar niet alleen de kinderen met de I-scores zullen we hierin mee moeten nemen. Er is ook een groep kinderen waarvan wij vermoeden dat zij meer uitdaging nodig hebben dan aan hun scores merkbaar is. Dit zijn de onderpresteerders. Zij zullen niet hoog scoren op hun toetsen en in hun werk. Maar de leerkrachten merken aan de manier van doen, grote kennis van de dingen om hen en werkhouding dat zij misschien met extra uitdaging meer van zichzelf zullen laten zien. Deze kinderen zullen op basis van observaties van de leerkrachten en gesprekken met ouders extra uitdaging krijgen.

Op dit moment maken wij nog niet gebruik van een geschikt signaleringsinstrument. Wij zouden in de toekomst hiervoor graag de vernieuwde SIDI willen gebruiken. Door samen met de ouders deze lijsten in te vullen, kunnen we een goede analyse maken van de behoeften en ontwikkelmogelijkheden van het kind. Om daarna een gezamenlijk plan op te stellen met kind, ouders en leerkrachten.

Hiernaast willen wij ook de sterke rekenaars, bijzonder taalsterke leerlingen meenemen in het uitdagend onderwijs. Zij krijgen dan ook de uitdagende leerstof en zullen daar ook zeker van genieten.

Structureel compacten & verrijken

Voor deze groep leerlingen is dus structureel compacten & verrijken nodig om hen geboeid te houden en om ervoor te zorgen dat ze echt wat leren en zodoende gemotiveerd blijven voor het leerproces op de basisschool.

Structureel compacten van de reguliere lesstof betekent dat de (hoog)begaafde leerling minder uitgebreid geïnstrueerd wordt dan de rest van de klas en dat de leerling minder oefen- en herhalingsstof doet uit het reguliere programma.

Door structureel te compacten valt er tijd vrij om (eveneens structureel) te verrijken. Voor de invulling van de verrijking is het dus van belang dat de verrijking aansluit bij de specifieke leerbehoefte, verwerkingssnelheid, complexiteit en leermethode van de begaafde leerling. In tegenstelling tot (het meeste) reguliere schoolwerk, moet de verrijkingsstof wél een uitdaging zijn en “moeilijk” gevonden worden door deze leerlingen. Pas dan leren zij leren. Wij stimuleren kinderen om eigen leervragen te onderzoeken en uit te werken op het gebied van wereldoriëntatie (Blink) of de MI-kast.

Dit geldt eveneens voor de reken- en taaltalenten in de klas, zij kunnen op hun interessegebied eveneens uitdagend- en afwisselend werk aangeboden krijgen en zich derhalve “vastbijten” in voor hen uitdagend en afwisselend werk op hun interessegebied.

Jonge leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong

Voor de jonge leerlingen die een grote voorsprong in ontwikkeling op cognitief vlak laten zien, zoeken wij een verrijkingsaanbod, waarbij de hele ontwikkeling van het kind aandacht krijgt. We zoeken dit aanbod vooral in het ontdekken in uitdagende hoeken en gerichte opdrachten met het beschikbare ontwikkelingsmateriaal.

Daarnaast bieden wij kinderen die een ontwikkelingsvoorsprong op het gebied van lezen en rekenen materiaal om hun lees- en rekenvaardigheden verder te ontwikkelen. Bij kleuters die kunnen lezen, leggen wij vooral de aandacht op begrijpen wat je leest.

Verbetertrajecten

- De aanwezigheid van een coördinator (hoog)begaafdheid. Deze blijft continue op zoek naar mogelijkheden en kansen, uitdagend en afwisselend werk en zichzelf blijvend scholen op het vlak van (hoog)begaafdheid.
- Aanschaf en invoering nieuwe SIDI-protocol
- Het verder aanvullen van de MI-kast met uitdagend werk.
- Regelmatige afstemming met het team om het aanbod op overzichtelijke wijze binnen de weektaak van de leerlingen op te nemen en zo ook te borgen.
- Uitdagende hoeken in de onderbouw en gerichte opdrachten met ontwikkelingsmateriaal.
- Het structureel aanbieden van uitdagende lees en rekenactiviteiten op niveau.

9. Extra ondersteuning en ontwikkelingsperspectief plan

Extra ondersteuning

Voor leerlingen die de gewone basisstof niet als vanzelf verwerken en de einddoelen van groep 8 niet kunnen behalen stellen wij een ontwikkelingsperspectief plan (OPP) op. Ook voor leerlingen met afwijkend gedrag stellen wij een OPP op. Om te besluiten tot het opstellen van een OPP is er vaak overleg met een interne (BMS) of externe deskundige. In de meeste gevallen is er onderzoek door een externe deskundige gedaan.

Het OPP schept naar ouders duidelijkheid over wat de school doet, wat er van de leerling wordt verwacht en wat de school van de ouders mag verwachten. Ouders stemmen in met het planningsdeel van het OPP. Dit laatste wordt 2x per jaar met beide (gezaghebbende) ouders geëvalueerd en bijgesteld.

Criteria voor het opstellen van een eigen leerlijn in een OPP bij ons op school

Wij werken op school met groepsplannen waarin drie niveaus van leren omschreven zijn.

Zolang leerlingen binnen een van deze niveaus de lesstof kunnen volgen en verwerken, blijven zij opgenomen in de groepsplanning en krijgen geen eigen leerlijn.

In bijzondere gevallen stellen wij wel een eigen leerlijn op die vastgelegd wordt in een OPP. Daarbij moet aan de volgende criteria voldaan zijn:

- De leerling is besproken in een breed zorgteam van de eigen school waarin diverse deskundigen inbreng hebben.
- Er is onderzoek gedaan bij de leerling door een externe psycholoog of orthopedagoog; hierbij is het noodzakelijk dat deze externe deskundige goed bekend is met het werken met een ontwikkelingsperspectief (handelingsgericht werken); tevens is het noodzakelijk dat deze externe deskundige goed bekend is met de manier van werken van onze school.
- Ook bij het bepalen of het noodzakelijk is, dat een bepaalde leerling volgens een eigen leerlijn gaat werken, is het raadplegen van een interne en/of externe deskundigheid voorwaarde.
- Bij dyslectische leerlingen is het in principe niet noodzakelijk om een OPP op te stellen, tenzij de dyslexie ook bij andere vakgebieden een dusdanige belemmering vormt dat de einddoelen van groep 8 niet behaald kunnen worden. Dus als er bijv. sprake is van een ernstig automatiseringsprobleem binnen het rekenen. Ook als er bijkomende problematiek is zoals bijv. een concentratieprobleem, kan het noodzakelijk zijn toch een OPP op te stellen.
- Leerlingen met een gedragsprobleem kunnen ook in een OPP een eigen leerlijn krijgen wat betreft gedrag.

Inhoud OPP

In het OPP zijn de onderwijsdoelen, het leerstofaanbod en de wijze van begeleiding voor een leerling vastgelegd, dat leidt tot een vastgesteld eindperspectief.

In het OPP staat in ieder geval:

- *Het uitstroomprofiel:* de onderwijssoort of het vervolgonderwijs waarnaar de leerling naar verwachting zal uitstromen dan wel het soort arbeid of de vorm van dagbesteding waarnaar uitstroom van de leerling wordt verwacht;
- De *onderbouwing* van het uitstroomprofiel;
- De *belemmerende en bevorderende factoren* die van invloed zijn op het onderwijs aan de leerling. Dit zijn kind gebonden factoren en omgevingsfactoren die (mede) bepalen of een leerling een bepaalde uitstroombestemming kan bereiken, zoals bijvoorbeeld motivatie, of een stimulerende thuisomgeving;
- Het *handelingsdeel*: een omschrijving van de individuele begeleiding die is afgestemd op de behoefte van de leerling. Het is wettelijk verplicht een handelingsdeel op te nemen in het OPP
- *Afwijking van het onderwijsprogramma.* Het OPP van leerlingen in het regulier basis- en voortgezet onderwijs vermeldt ook wanneer wordt afgeweken van een of meer onderdelen van het onderwijsprogramma.
- *Vervangende onderwijsdoelen:* als de kerndoelen niet voor een leerling gehanteerd kunnen worden, wordt in het OPP aangegeven welke vervangende onderwijsdoelen worden gehanteerd.
- *Afwijken van de onderwijstijd.* Het OPP vermeldt de afspraken die zijn gemaakt over het onderwijsaanbod, de toetsing, de begeleiding van de school en de beoogde duur. Bovendien moeten de wettelijk vertegenwoordigers van de leerling op de hoogte zijn en het handelingsdeel van het OPP hebben ondertekend. Deze bepalingen gelden vanaf 1 augustus 2018.

De ondersteuning die onder de basisondersteuning valt, hoeft wettelijk dus niet te worden beschreven in het ontwikkelingsperspectief. Wij doen dit op de Sint Jozefschool vaak wel zodat wij daarmee een plan van aanpak hebben, wanneer er vervolgstappen genomen moeten worden.

Op het ontwikkelingsperspectief is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Uit de AVG volgt dat in het ontwikkelingsperspectief alleen persoonsgegevens mogen staan, die noodzakelijk zijn voor het doel ervan.

Wij hanteren hierbij vaststaande formats die tevens een handleiding vormen, doordat in de diverse velden aangegeven staat welke gegevens ingevuld moeten worden.

Wij werken SMART en evalueren 2 keer per jaar.

OPP gedrag

Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben op het gebied van taakgerichtheid en sociale vaardigheden stellen wij een planningsdeel voor gedrag op behorende bij het OPP.

Daarin omschrijven we de ondersteuningsbehoefte van de leerling en op welke wijze we daaraan tegemoetkomen.

Gesprek met het kind

Voor kinderen met een eigen leerlijn is het extra belangrijk dat wij hen gemotiveerd houden en dat ze de aansluiting met de groep behouden. Daarom houden wij regelmatig gesprekjes met deze kinderen. Niet alleen om ze te volgen in hun welbevinden maar ook om ze betrokken te houden bij hun eigen ontwikkeling. Vaak kunnen kinderen zelf heel goed aangeven wat ze nodig hebben om een volgende stap te maken. Dit wordt vastgelegd in het OPP.

10. Deskundigheid op het gebied van ondersteuning

Interne deskundigheid

De CPO ondersteunt de leerkrachten bij het uitvoeren van passend onderwijs. De CPO initieert en coördineert alle activiteiten die te maken hebben met de (extra) ondersteuning van kinderen. Ook vormt de CPO het contact tussen de school en de instanties die zich met begeleiding of onderzoek van kinderen bezighouden. Daarnaast volgt de CPO de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van ondersteuning aan kinderen met speciale onderwijsbehoeften. De CPO stuurt van daaruit de professionalisering van het team op het gebied van (extra) ondersteuning aan. De CPO richt zich primair op het onderwijsinhoudelijk begeleiden van het team.

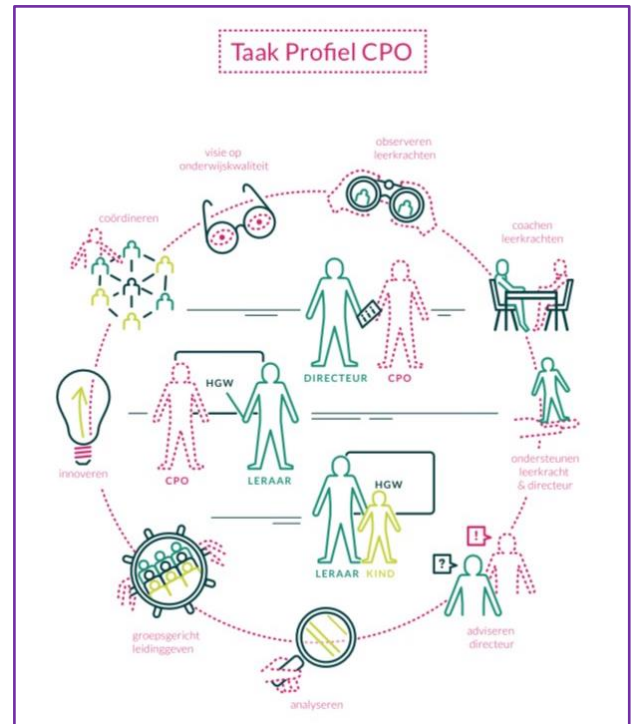
Taken van de CPO

De CPO ondersteunt de directeur en het team in de kwaliteitsborging van:

- Het onderwijsaanbod op de school;
- Het zicht op de individuele ontwikkelingen van alle leerlingen;
- De didactische kwaliteiten van de leerkrachten;
- De inrichting van de extra ondersteuning;
- De resultaten en de toetsing;
- De sociale veiligheid op de school en het pedagogisch klimaat.

Interne deskundigheid

Wij hebben specifieke deskundigheid in het team (interne deskundigheid) op het gebied van het begeleiden van leerlingen met ontwikkelingsproblematiek ADHD en ASS, waarbij gedrag, werkhouding en taakgerichtheid extra ondersteuning behoeven. Daarnaast is er ook expertise opgebouwd in het team in het werken met leerlingen met leerproblematiek zoals beperkte cognitieve mogelijkheden. Daarnaast is er in het team deskundigheid op het gebied van rekenen, meertaligheid en TOS, spraak-taalontwikkeling & gehoor. Hier zijn teamleden gericht voor geschoold. Wij hebben enige ervaring met leerlingen die diabetes hebben en met leerlingen die slechthorend zijn.

Externe deskundigheid

Allereerst zijn de ouders voor ons als school de deskundigen bij uitstek als het gaat om de ontwikkeling van hun kind. Daarom zijn zij uiteraard altijd betrokken als het gaat om inzetten van externe deskundigen en schakelen zij deze zelf in of geven zij ons toestemming om deze in te schakelen.

Extern kunnen wij een beroep doen op een vast netwerk van deskundigen (externe deskundigheid), waarmee wij een intensieve werkrelatie hebben opgebouwd. Daarnaast maken wij gebruik van de expertise van het speciaal onderwijs. Ambulante begeleiders van cluster 2 (Kentalis) hebben de afgelopen jaren veel expertise aan het team overgedragen. Sinds het schooljaar 2019-2020 hebben wij (weer) een ambulante begeleider van Kentalis in de school. Zij zal tijdens studiedagen voor het team ingezet worden om de leerkrachten te informeren over de betekenis van het hebben van een TOS en de combinatie hiervan met meertaligheid.

De preventiemedewerkers (maatschappelijk werker en schoolverpleegkundige) zijn van grote waarde in het zorgteam. Sinds mei 2019 draaien wij een pilot met een gezinswerker van de gemeente die de school ondersteunt bij gezinsproblematiek.

De afgelopen jaren hebben wij een intensieve samenwerking opgebouwd met de logopedie praktijk in ons schoolgebouw, waar leerlingen behandeld worden. Zij heeft een dyslexie-specialisatie.

De orthopedagoog van Cedin kan op afroep een rol vervullen in het zorgteam. Wanneer een kind zich ondanks ondersteuning niet naar verwachting ontwikkelt en de oorzaak hiervan nadere analyse behoeft om de juiste ondersteuning te kunnen bepalen, kan zij extra onderzoek doen. Waar mogelijk vragen wij ouders dit onderzoek zelf aan te vragen en via de zorgverzekering te laten financieren.

In sommige gevallen kan school het onderzoek bekostigen. Daarvoor gelden de volgende criteria:

- Het kind heeft de interne zorgroute doorlopen
- Er is minimaal 3 maanden lichte ondersteuning geboden aan de hand van een handelingsplan.
- Het kind laat ondanks de extra inzet:
 1. Scores zien die sterk afwijken van het gemiddelde van de groep
 2. Gedrag zien dat hem of haar over langere tijd beperkt in groei van de (leer)ontwikkeling
 3. Beiden
- Als het kind toets scores laat zien die sterk afwijken van het gemiddelde van de groep kan er intelligentieonderzoek aangevraagd worden.
- Als het gedrag van het kind hem of haar over langere tijd beperkt in groei van de (leer)ontwikkeling kan breed onderzoek aangevraagd worden.
- Ouders kunnen het onderzoek niet zelf of via de zorgverzekeraar bekostigen.

Overige externe deskundigheid en zorg (zie schoolgids)

Zorg Advies Team BMS

De BMS heeft een eigen zorg advies team, waar wij als school een beroep op kunnen doen. Zij bieden de scholen ondersteuning met expertise op het gebied van ontwikkelingsvragen rondom kinderen, rondom dossiervorming en ondersteunen bij eventuele verwijzingen naar het speciaal (basis) onderwijs. Het Steunpunt Onderwijs Noord is ook direct verbonden met dit zorg advies team, zodat we ook gebruik kunnen maken van de expertise van deze organisatie.

Schoolmaatschappelijk werk en gebiedsteam

Schoolmaatschappelijk werk en de gebiedsteams (georganiseerd vanuit de gemeente) zijn voor ons belangrijke externe partners als er vragen rondom opvoeding en gezin zijn. Zij hebben daarbij tevens een coördinerende functie om hulp op dat gebied te realiseren. We ervaren dat we via korte lijnen intensief kunnen samenwerken. De gezinswerker vanuit de pilot van de gemeente draagt hier steeds meer aan bij.

GGD Fryslân

De GGD Fryslân adviseert kinderen, jongeren, hun ouders en leerkrachten bij vragen en problemen op het gebied van gezond gedrag, hygiëne en groei en ontwikkeling, zowel op lichamelijk, sociaal als geestelijk gebied. Zo nodig wordt doorverwezen naar een huisarts of hulpverleningsinstelling.

Onze school wordt elk jaar bezocht door een schoolarts. Volgens een bepaald schema worden de kinderen in de basisschool onderzocht. Ouders krijgen hiervoor tijdig een oproep.

Logopedie

Eens per jaar bespreekt de logopedist de kinderen van groep 2 op basis van formulieren die door ouders en leerkracht over de spraak- en taalontwikkeling ingevuld zijn. Het doel van deze screening is preventie en eventueel vroegtijdig hulp kunnen bieden. Ouders krijgen bericht als de logopedist tijdens deze screening bijzonderheden bij een kind opmerkt.

Verwijsindex

Soms krijgt een kind extra zorg van een begeleider, hulpverlener of op school. Dit is altijd een professional. Met de verwijsindex kunnen professionals die betrokken zijn bij een kind elkaar vinden en beter samenwerken. Alle professionals in Nederland werken met de Verwijsindex, dus ook bij ons op school wordt deze gebruikt, met als doel waar nodig de beste ondersteuning voor de leerlingen te realiseren.

De verwijsindex is een gesloten systeem waarmee alleen bevoegde mensen mogen werken.

Bij een melding in het systeem worden alleen persoonsgegevens van de jongere (naam, adres, geboortedatum) opgenomen. De reden van de melding wordt niet opgenomen. Er komt dus geen informatie over de aard van het probleem en de behandeling in de verwijsindex. De gegevens verdwijnen na twee jaar vanzelf weer uit het systeem.

Diabetes verpleegkundige

Er komt dagelijks een verpleegkundige van Friese Wouden op onze school voor een leerling met Diabetes. Er is de mogelijkheid om met de Diabetes verpleegkundige te overleggen over de ontwikkeling en de impact van de ziekte op de leerling. Er wordt op verzoek door de Diabetes verpleegkundige scholing gegeven aan het team over Diabetes.

Jeugdhulp Friesland

Vanuit Jeugdhulp Friesland zijn de afgelopen jaren een aantal kinderen door een pedagoog begeleid in hun ontwikkeling op school. Dit schooljaar is er nog geen begeleiding opgestart.

Jeugdwet

Met de invoering van de Jeugdwet is de verantwoordelijkheid voor de geestelijke gezondheid van kinderen bij de gemeente komen te liggen. De gemeente Heerenveen blijft nog volop in ontwikkeling om deze optimaal uit te voeren. Continue afstemming met de gemeente blijft daarom noodzakelijk. We zijn actief in het initiëren van overleg om tot een maximale afstemming ten behoeve van de zorg van kinderen te komen.

Overige zorgpartners

Omdat we veel leerlingen met bijzondere ondersteuningsbehoefte op school hebben, is er ook regelmatig contact en overleg met behandelaars zoals psychiaters en psychologen, fysiotherapeuten, kindercoaches, diverse trainers en therapeuten op het gebied van ondersteuning voor de sociaal emotionele ontwikkeling. Wij staan hier altijd voor open en ervaren dat dit het kind ten goede komt als thuis, school en hulpverlening goed op elkaar afstemmen.

11. Grenzen aan de ondersteuning die wij kunnen bieden

De ondersteuningsvraag analyseren

Als binnen school niet aan de ondersteuningsvraag van het kind voldaan kan worden en er behoefte is aan analyse over de oorzaak, kan de school ouders adviseren externe deskundigen te raadplegen om de ondersteuningsvraag van het kind helder te krijgen. Als er psychologisch onderzoek door een orthopedagoog nodig is, zal met ouders besproken worden of zij dit zelf willen aanvragen bij een psycholoog van hun keuze of dat zij in aanmerking willen komen voor onderzoek door de orthopedagoog waar de school mee samenwerkt. Dit kan in sommige gevallen door de school vergoed worden (zie hoofdstuk 9).

Bij de inzet van externe deskundigen en/of onderzoek van hun kind zullen ouders nauw betrokken zijn.

De resultaten van het onderzoek worden door de orthopedagoog met ouders en leerkracht, en eventueel CPO, besproken en zowel ouders als school krijgen hiervan een verslag.

Aan de hand van de resultaten zullen ouders en school adviezen krijgen hoe ze het kind verder kunnen begeleiden.

Naar aanleiding van de uitkomsten van het onderzoek zal in een gesprek met ouders worden aangegeven wat de mogelijkheden van begeleiding van de school is en welke verwachtingen de ouders t.a.v. de school mogen hebben.

Grenzen aan de ondersteuning

Wij zijn aangesloten bij het Samenwerkingsverband Friesland, welke de zorg en het onderwijs van alle kinderen in onze provincie zo goed mogelijk behartigt. Het streven naar passend onderwijs en goede zorg voor elk kind sluit aan bij de uitgangspunten van onze school.

Toch kan bij aanmelding of gedurende de schoolloopbaan blijken dat een kind niet op zijn plek is bij ons op school. Dit kan naar voren komen vanuit de ervaringen van leerkracht en ouders of vanuit onderzoeksresultaten. Bijvoorbeeld omdat een kind specialistische begeleiding nodig heeft, die wij niet kunnen bieden. Er wordt dan geconcludeerd dat een aantal van de toelatingscriteria niet meer verwezenlijkt kunnen worden door de school.

De belangrijkste van deze criteria zijn:

Basisvoorwaarden

- Het kind kan zich aan de groeps- en schoolregels houden
- Het kind moet leerbaar zijn en is in staat om een ontwikkeling naar zelfstandig werken door te maken
- Het team is in staat om doorgaande ondersteuning te bieden van groep 1-8

(Zie ook Schorsing en Verwijdering in de schoolgids)

Algemene voorwaarden

- De school kan in redelijke mate tegemoetkomen aan de specifieke ondersteuningsvraag van het kind
- De groep waarin het kind komt, is niet groter dan 30 leerlingen
- Als er in de groep al een of meerdere leerlingen met extra ondersteuning zijn, wordt gekeken of het team de zorg voor nog een leerling met extra ondersteuning kan dragen.
- Het kind kan in het groepsproces functioneren en de regels en routines van de groep volgen, zonder het onderwijsleerproces van de andere leerlingen te verstoren.
- Het kind is zindelijk
- De extra ondersteuningsbehoefte leidt niet tot een aantoonbare en onevenredige verhoging van de werkdruk. De teamleden hebben per kind beperkte mogelijkheden voor intensief overleg met ouders en eventuele instanties die bijdragen aan de zorg.
- Als verwacht wordt dat het kind niet verder komt dan de leerstof van groep 7, zal dit met de ouders besproken moeten worden. De verwachtingen van de ouders en de mogelijkheden van de school moeten duidelijk vastgelegd worden in een OPP.

Advisering speciale school

Samen met alle betrokkenen wordt gezocht naar de vorm van onderwijs die het beste past bij de ontwikkeling van het kind. Als het kind wordt doorverwezen naar een school voor speciaal basisonderwijs (SBO) of speciaal onderwijs (SO) wordt een toelaatbaarheidsverklaring bij het Samenwerkingsverband aangevraagd. Voor meer informatie over de procedure:

<http://www.passendonderwijsinfryslan.nl/content-menu/toelaatbaarheidsverklaring-en-cva/toelaatbaarheidsverklaring-en-cva/>

Als er een beschikking af wordt gegeven door de commissie kan het kind naar een andere school. Tot die tijd kan het kind op onze school blijven.

Als ouders adviezen van de school over speciale ondersteuning voor hun kind niet opvolgen

Ouders zijn niet verplicht adviezen van school of externe deskundigen op te volgen. Het is immers een advies. Toch kan het niet opvolgen van adviezen gevolgen hebben voor de ontwikkeling van het kind op school. In een gesprek met ouders, waarbij leerkracht en CPO'er of directeur aanwezig zijn, zal duidelijk gemaakt worden dat de school geen extra ondersteuning aan hun kind kan bieden als adviezen niet opgevolgd worden. De verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van het kind wordt op dat moment teruggegeven aan de ouders. Dit zal ook schriftelijk aan de ouders medegedeeld worden. De ouders ondertekenen dit schrijven.

11. VVE

Onze school is een IKC. Kinderen vanaf 2 jaar kunnen het programma op onze school volgen. Wij werken hierbij samen met de peuterspeelzaal van Kinderwoud. De pedagogisch medewerkers van Kinderwoud zijn onderdeel van ons team. Dit betekent dat zij zoveel mogelijk meedoen met onze studiedagen en dat zij hun aanbod aansluiten bij onze visie. Sinds de peuters binnen ons gebouw zitten, maken we al op jonge leeftijd kennis met hen. De komende jaren zal er steeds intensiever samengewerkt worden om de ontwikkeling van de kinderen al op jonge leeftijd in kaart te brengen. De peuters en hun ouders worden op dit moment al meegenomen in het leesplan “Samen 1 verhaal in elke taal”. Dit plan is gericht op een positieve attitude ten opzichte van meertaligheid en het stimuleren van het belang van voorlezen thuis, in de eigen taal. Zie verder Leesplan “Samen 1 verhaal in elke taal”. Het in kaart brengen van de opbrengsten van VVE kinderen binnen onze school is een verbetertraject.

12. Overgang naar het voortgezet onderwijs

In groep 8 staan de kinderen en hun ouders voor de belangrijke keuze: naar welke school gaat het kind na de Sint Jozefschool? Binnen Heerenveen zijn er twee brede Voortgezet Onderwijs scholen, het Bornego-college en het OSG Sevenwolden. Daarnaast zijn er nog het Kei-college en het Nordwin voor vmbo en is er de Compagnie voor het praktijkonderwijs. Onze ervaring is dat kinderen van onze school binnen het gewone vervolgonderwijs zonder problemen verder kunnen en het blijkt dat ze profijt hebben van hun dalton achtergrond. Sterker nog: ze blijken juist extra goed toegerust te zijn, doordat ze geleerd hebben zelfstandig te werken. Ook vallen ze op door hun sociale vaardigheden en creativiteit.

Een goede keuze maken

Om tot een goede keuze voor het vervolgonderwijs te komen, is het allereerst belangrijk te weten wat de mogelijkheden van het kind zijn. In de acht jaar bij ons op school heeft het kind laten zien wat zijn kwaliteiten zijn. Hierbij zijn verschillende factoren van belang: zelfstandigheid, werktempo, creativiteit, sociale vaardigheden, doorzettingsvermogen, taal-, reken- en leesvaardigheden en interesses.

Op basis daarvan vinden vanaf groep 6 gesprekken plaats tussen de leerkracht, het kind en de ouders over de vraag welke vorm van vervolgonderwijs het meest geschikt is voor het kind. In de gesprekken worden de resultaten van het cito-lvs meegenomen van groep 6 tot en met groep 8. Dit wordt door het vervolgonderwijs in de zgn. Plaatsingswijzer als toelatingscriteria gehanteerd om een leerling op het gewenste niveau te plaatsen.

Oriëntatie en voorlichting

De diverse scholen voor voortgezet onderwijs houden hun eigen voorlichtingsavonden. Daarnaast kunnen de kinderen en hun ouders de scholen bezoeken op open dagen. De kinderen krijgen ook nog de gelegenheid om een ochtend ‘echt’ mee te draaien en lessen te volgen. Wij stimuleren kinderen al vanaf groep 7 om van deze momenten gebruik te maken zodat zij zich ruim op tijd kunnen oriënteren. De leerkracht van groep 7/8 geeft de informatie van het voortgezet onderwijs aan de kinderen van beide groepen mee. In de klas is een prikbord waarop de data en informatie wordt gehangen.

Resultaten

Hoe kun je de resultaten van het onderwijs meten? Eigenlijk kunnen wij alleen kennis meten en dan uitgaan van een soort gemiddelde. Maar wij vinden juist de totale ontwikkeling van het kind belangrijk. Wij willen graag dat het kind op een plaats komt waar het zijn capaciteiten volledig kan ontplooiën. Voor het ene kind is dit het vmbo, voor een ander misschien het vwo. Het ene jaar gaan veel kinderen van onze school naar havo/vwo, het andere jaar gaan er meer naar het vmbo. Dit wordt bepaald door de mogelijkheden van de kinderen in de groep schoolverlaters van dat jaar.

Uit de rapporten die wij van het VO ontvangen blijkt dat wij in de afgelopen jaren, samen met de kinderen en hun ouders, de goede keuzes voor vervolgonderwijs hebben gemaakt. Wij zijn blij met het feit dat kinderen, ieder op hun eigen niveau, hun talenten verder ontwikkelen met goede resultaten.

Verplichte eindtoets

In april maken de kinderen van groep 8 de verplichte eindtoets. We hebben gekozen voor de Iep- eindtoets. Deze wordt schriftelijk afgenomen en toetst de vaardigheden spelling, woordenschat, rekenen en begrijpend lezen.

13. Overzicht verbetertrajecten

Onderwerp	Verbeterpunten	Wie
Taal	-uitzoeken nieuwe taalmethode -taalbeleid onderbouw -nieuwe methode aanvankelijk en voortgezet technisch lezen borgen -leesplan meertaligheid implementeren en borgen	CPO, Taco, team CPO, Taco, en onderbouw Team CPO
Dyscalculie	-protocol voor leerlingen met rekenproblemen toevoegen aan rekenbeleidsplan. -verbeteren kwaliteit rekeninstructie	Reken coördinator, CPO
Hoogbegaafdheid	-Het aanstellen van een coördinator (hoog)begaafdheid. -Aanschaf digitale SIDI-protocol -Het verder aanvullen van de materialenkast met uitdagend werk. -Regelmatige afstemming met het team om het aanbod op overzichtelijke wijze binnen de weektaak van de leerlingen op te nemen en zo ook te borgen.	Team CPO en directie Team Dalton coördinator
Ondersteuning afstemmen op de ontwikkeling van het kind	- Leergesprekken vanuit doelgericht werken in de hele bovenbouw structureel invoeren - Rapport (en evt. portfolio) is aan vernieuwing toe: aan welke eisen willen we dat een nieuwe vorm voldoet? (onderzoek, keuzetraject en implementatie voorbereiden) - Het LVS van de kleuters herbezien: er zijn veel nieuwe (digitale) ontwikkelingen om de kinderen van de onderbouw op tussendoelen te volgen. Wat past bij ons? (onderzoek, keuzetraject en implementatie voorbereiden)	Team bobo Team Onderbouw met CPO
OPP	-inhoudelijke kwaliteit borgen	CPO
Externe deskundigheid	-Inzet Brightskills, Calcularis -Teamscholing Sociaal-emotioneel Leefstijl	Rekencoördinator, CPO, directie
VVE	-Samenwerking en volgen peuters IKC -De aansluiting peuters-kleuters: het afstemmen van het aanbod (methode peuters: Uk en Puk, methode kleuters: Kleuterplein) -VVE, het in kaart brengen van de opbrengsten van VVE kinderen op onze school	CPO, onderbouw, pedagogisch medewerkers van Kinderwoud CPO en directie
LVS	-Oriëntatie op IEP lvs van ICE ter vervanging van Citolvs	CPO Denktank
Toekomstgericht	-Invoering digit-po voor groep 5 t/m 8, digitaal rijbewijs leerlingen, pilot jaar.	Coördinator toekomstgericht
Overig		

BIJLAGEN

Er is een aparte bijlage met alle documenten beschikbaar.